

گفتاری از آیت الله جوادی آملی؛ واکاوی سفارش های مکرر نبی مکرم به «مودت فی القربی»

هشت شوال سالروز واقعه تلخ تخریب قبور فرزندان نبی مکرم اسلام (ص) است، در حالی که خود حضرت در طول عمر با برکت خود، عنوان «مودت فی القربی» را مکرراً سفارش و توصیه نمودند.

هشت شوال سالروز واقعه تلخ تخریب قبور فرزندان نبی مکرم اسلام (ص) است، در حالی که خود حضرت در طول عمر با برکت خود، عنوان «مودت فی القربی» را مکرراً سفارش و توصیه نمودند.

به گزارش خبرگزاری مهر، هشت شوال سالروز واقعه تلخ تخریب قبور فرزندان نبی مکرم اسلام (ص) است، در حالی که خود حضرت در طول عمر با برکت خود، عنوان «مودت فی القربی» را مکرراً سفارش و توصیه نمودند.

آیت الله جوادی آملی در بخشی از مجموعه کتب ارزشمند «ادب فنای مقربان» به این مهم پرداخته و آورده است: آنچه با عنوان «مودت قربی» در اجر رسالت مطرح است نفع مستقیم آن به خود مردم بر می‌گردد؛ چون آنان چراغ‌های هدایت و کشتی‌های نجات امت اند. کسی از این نور بهره می‌گیرد یا بر این کشتی سوار می‌شود که به آنان علاقه‌مند باشد اما کسی که به آنان مودت و علاقه ندارد، نه تنها از نورشان بهره نمی‌گیرد، بلکه تلاش می‌کند تا این جلوه‌های فانی نشدنی را خاموش سازد. پس «مودت قربی» اجر و مزد رسالت به گونه‌ای که نفع شخصی در آن مطرح باشد نیست، بلکه مقدمه به بار نشستن زحمات رسالت است.

وی بیان می‌کند: اهل بیت نبی اکرم (ص) به تبعیت از خود آن حضرت هیچ‌گونه چشم‌داشتی از دست و دهان مردم نداشتند تا به آنان پاداش دهند یا از آنان تشکر کنند، چنان که به تصریح قرآن کریم، سایر انبیا (ع) نیز چنین بودند. آنان تنها از خدا انتظار اجر و مزد دارند: *إِنْ أُجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ*، نه چون بردگان که به نجات از جهنم بیندیشند و یا تاجران که سودای بهشت در سر داشته باشند. صفحه جان و سراسر وجودشان را حبّ پروردگار و عشق و ارادت به او پر کرده است.

آیت الله جوادی آملی در تشریح مقام والای اهل بیت (ع) ایشان را سرچشمه های رحمت الهی برشمرده و آورده است: اهل بیت (ع) مظاهر کامل ذو رحمة واسعة و وارثان رحمة للعالمین هستند. لذا چشمه‌های رحمت در خانه‌هایشان می‌جوشد و از آنجا جاری شده، به دیگران می‌رسد. بنابراین، درس رحمت، عطوفت، گذشت و مهربانی بی‌منت را باید از مکتب آنان آموخت؛ زیرا احسان و انعام انسان‌ها به یک‌دیگر معمولاً با انتظار مقابله به مثل، انتظار تشکر و... همراه است، لیکن ترحم و تفضل اهل بیت (علیهم‌السلام) صرفاً برای خداست و انتظار مقابله به مثل، تشکر و تقدیر از هیچ کس ندارند، یعنی همان گونه که خدای سبحان با رحمت عامّه و واسعه خویش موجودات را خلق کرده، نیازمندی‌های آنها را برآورده می‌کند و از کسی انتظار پاداش و تشکر ندارد، آنان نیز چون مظاهر رحمت عامّه خداوندند حوایج مادی و معنوی مخلوقات الهی را برآورده می‌کنند و از کسی انتظار پاداش و تشکر شخصی ندارند. نه تنها در مورد رسالت، شعارشان قل لا أسئلكم علیه أجرّاً است، بلکه در مورد اطعام و احسان نیز می‌گویند:

وی ادامه می‌دهد: *إِنَّمَا نَطْعَمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ لَا نَرِيدُ مِنْكُمْ جِزَاءً وَلَا شُكْرًا؛* فقط برای رضای خدا شما را اطعام می‌کنیم و از شما نه توقع جزا و پاداش داریم و نه انتظار تشکر و تقدیر. یعنی همان‌گونه که «حبّاً لله» خدا را عبادت می‌کنند، سایر اعمال و افعالشان را نیز فقط «حبّاً لله» انجام می‌دهند.

مفسر قرآن کریم در ادامه به رحمت‌هایی که از معصومین (ع) بروز می‌کند اشاره داشته و می‌نویسد: رحمت‌هایی که از معصومین (ع) بروز می‌کند دو قسم است:

اول: رحمت‌های عاطفی

دوم: رحمت‌های عقلی

آیت الله جوادی آملی ادامه می‌دهد: هر چند که دیگران تا حدودی از قسم اول رحمت برخوردارند و جامعه به پشتوانه همین رحمت، با تعاون و تعاضد اعضای آن پیش می‌رود، ولی ائمه (ع) مانند همیشه و همه موارد در نقطه اوج این قله رفیع قرار دارند و در این بخش نیز قافله سالار جامعه انسانی هستند. چیزی که این خاندان را از دیگران ممتاز می‌کند همان است که در قسم دوم می‌آید.

وی می نویسد: قسم دوم رحمت که برتر و بالاتر از قسم اول بوده دور از دسترس دیگران قرار دارد و حیات انسانی جوامع بشری مرهون آن است همان محصول وحی است که به صورت رحمت از خانه این ذوات مقدس ترشح و تنزل می‌کند و به دیگران می‌رسد. این قسم از رحمت است که آنان را وادار می‌کند تا بار: سنگین و کمرشکن رسالت و هدایت را بر دوش بکشند و در حالی که به آنها سنگ می‌زدند و پیشانی و دندان‌شان را می‌شکستند و... دست از ارشاد و راهنمایی مردم برنمی‌داشتند و تا آنجا که امید هدایت‌شان می‌رفت تلاش می‌کردند و همواره از خدا می‌خواستند که آنها را هدایت کند: «رَبِّ اِهْدِ اُمَّتِی فَاِنَّهُمْ لَا یَعْلَمُونَ». امید است با شناختی صحیح از خاندان عصمت و طهارت رهرو همیشگی ایشان باشیم.

منبع: کتاب ادبِ فنای مقربان جلد یکم، ص ۱۶۰